

خاطره

معرفی گزیده فیلم‌های جشنواره‌ی بین‌المللی فیلم رشد، با موضوع تکمیل فرایند یادگیری

روح‌الله مالمیر / کارشناس ارشد هنرهای نمایشی

در راستای سیاست‌گذاری‌های به‌عمل‌آمده به‌منظور عملیاتی کردن سند تحول بنیادین، با توجه به راهکار شماره‌ی ۱۰ این سند که به ارتقای منزلت اجتماعی و جایگاه حرفه‌ای منابع انسانی با تأکید بر نقش‌الگویی و جایگاه معلم اشاره دارد و نیز راهکار شماره‌ی ۱۵ که اصلاح محتوا، ارتقای جایگاه، افزایش کیفیت و کارآمدی علوم انسانی در نظام تعلیم و تربیت رسمی عمومی بر مبنای دینی در چارچوب نظام معیار اسلامی را مدنظر دارد، تصمیم داریم از این پس در هر شماره با بخشی تحت عنوان «نمای نزدیک» مهمان شما فرهیختگان باشیم. «نمای نزدیک» در تلاش است با معرفی نمونه فیلم‌های جشنواره‌ی بین‌المللی فیلم رشد، بر سطح توانایی و مهارت‌های معلمی بیفزاید و یاریگر آموزگاران عزیز در تدریس و تکمیل فرایند یادگیری به‌وسیله‌ی فیلم باشد. ما تلاش خواهیم کرد در هر شماره، ضمن معرفی یکی از فیلم‌های علمی، آموزشی و تربیتی پذیرفته‌شده در جشنواره‌ی بین‌المللی فیلم رشد، به نحوه‌ی نمایش فیلم و به‌کارگیری آن در کلاس بپردازیم تا از آن به‌عنوان رسانه‌ای اثربخش و تکمیلی در بسته‌های راهنمای تدریس و آموزش مهارت‌های معلمی آموزگاران و مربیان استفاده شود.

معرفی فیلم

- عنوان فیلم: خاطره
- کارگردان: رقیه فتحی
- قالب: داستانی (بخش بین‌الملل)
- مدت زمان: ۷ دقیقه و ۳۰ ثانیه

خلاصه‌ی فیلم

تابستان تمام شده است و دانش‌آموزان به خانه‌ی دوم خود، یعنی مدرسه، برگشته‌اند. خانم معلم به روال سال‌های قبل، موضوع اولین انشای دانش‌آموزان را روی تخته می‌نویسد: «تابستان خود را چگونه گذراندید؟» یکی از دانش‌آموزان کلاس به نام سمانه، خاطرات تابستان هستی را که در کلاس دیگر درس می‌خواند، برای انشایش می‌نویسد و وقتی در کلاس مشغول خواندن آن می‌شود، ناگهان با ورود غیرمنتظره‌ی هستی به کلاسشان مواجه می‌شود و ...

مخاطب فیلم

این فیلم برای پخش در کلاس انشای دانش‌آموزان دوره‌ی دوم ابتدایی توصیه می‌شود.

فرایند نمایش فیلم

۱. قبل از نمایش فیلم

- اولین فعالیت لازم و ضروری برای نمایش فیلم در کلاس درس این است که خود شما از قبل با دقت و توجه کافی فیلم موردنظر خود را به تماشا بنشینید و آن را از زاویه‌های گوناگون بررسی کنید. مثلاً تشخیص دهید این فیلم برای نمایش در کدام پایه و چه درسی بهتر است. همچنین، معلم باید بتواند به سؤالاتی که دانش‌آموزان بعد از نمایش فیلم خواهند پرسید، در حد توان خود پاسخ درست و صحیح بدهد.

- نظر دانش‌آموزان را در خصوص زنگ انشا بپرسید. بعضی از دانش‌آموزان انشا نوشتن را دوست دارند و بعضی دیگر دوست ندارند. علت را از هر دو گروه جویا شوید. احتمالاً دانش‌آموزانی که انشا نوشتن را دوست ندارند خواهند گفت بعضی از موضوع‌ها خیلی تکراری هستند و برای موضوعات جدید هم نوشتن خیلی سخت است. اصلاً نمی‌دانند از کجا باید شروع به نوشتن کنند و پاسخ‌هایی از این قبیل.

● بعد از شنیدن نظرات و پاسخ‌های دانش‌آموزان در خصوص زنگ انشا، حالا از آن‌ها بپرسید آیا تا به حال فیلمی با موضوع زنگ انشا دیده‌اند یا خیر؟ اگر دیده‌اند خلاصه‌ی آن را بازگو کنند.

● به دانش‌آموزان اعلام کنید امروز قرار است فیلمی کوتاه با عنوان «خاطره» تماشا کنند. به آن‌ها بگویید در وسط فیلم، پخش فیلم را متوقف خواهید کرد و سؤالاتی از آن‌ها خواهید پرسید. بنابراین، دانش‌آموزان با توجه بیشتری فیلم را تماشا خواهند کرد و از نظر ذهنی آمادگی و قف‌هایی در پخش فیلم را خواهند داشت.

۲. حین نمایش فیلم

- پخش فیلم را شروع کنید و همراه دانش‌آموزان به تماشای آن بنشینید. حتماً توجه داشته باشید که در حین اجرای فیلم نباید به کارهای دیگری از قبیل بیرون رفتن از کلاس، روشن کردن گوشی همراه، و تصحیح برگه‌های امتحانی بپردازید.
- در حین پخش فیلم به صورت غیرمستقیم واکنش دانش‌آموزان را نسبت به تماشای فیلم زیر نظر داشته باشید. ببینید فیلم برای دانش‌آموزان جذابتی دارد یا خیر؟
- خود آموزگار می‌تواند از قبل تصمیم بگیرد در چه زمانی فیلم را متوقف کند و سؤالاتش را بپرسد. برای مثال، برای فیلم خاطره پیشنهاد

می‌شود درست زمانی که هستی وارد کلاس می‌شود و سمانه دیگر نمی‌خواهد انشایش را بخواند، فیلم را نگه دارید و از بچه‌ها علت انشا نخواندن او را جویا شوید؟

● از دانش‌آموزان بپرسید وقتی هستی خاطرات سفر به استان اصفهان را از زبان سمانه می‌شنود، چه واکنشی نشان خواهد داد؟ آیا دستش را بالا خواهد گرفت و همه چیز را به معلم خواهد گفت؟

● بعد از شنیدن پاسخ‌ها، دانش‌آموزان را به تماشای ادامه‌ی فیلم دعوت کنید.

● توجه داشته باشید که بیش از یک یا دو بار فیلم را متوقف نکنید، چرا که ممکن است لذت تماشای آن را از دانش‌آموزان بگیرید.

خوانندگان محترم برای تهیه فیلم‌های معرفی شده در این بخش، می‌توانید به یکی از روش‌های زیر اقدام کنید:

- دانلود فیلم از طریق کد کی‌آر

- تماس با شماره تلفن ۰۲۱-۸۸۳۰۱۴۷۹ (دبیرخانه‌ی فیلم رشد)
- ارسال درخواست کتبی از طریق نشانی الکترونیکی

goroohonari@gmail.com

(با ذکر نام، شماره تلفن، کدپستی و نشانی دقیق)

- مراجعه‌ی حضوری به نشانی: تهران، خیابان ایرانشهر شمالی، نرسیده به پل کریمخان، سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی وزارت آموزش و پرورش، طبقه‌ی دوم، دبیرخانه‌ی فیلم رشد

● حالا سؤالاتی را که از قبل آماده کرده‌اید از دانش‌آموزان بپرسید؛ سؤالاتی مثل:

۱. چرا سمانه تصمیم گرفته بود خاطرات هستی را برای انشایش بنویسد؟
۲. چرا خانم معلم به انشای سمانه ۱۸ و به انشای هستی ۲۰ داد؟
۳. به نظر شما پیام این فیلم چه بود؟
۴. آیا عمل سمانه و هستی در خصوص انشایی که نوشته بودند درست بود یا نادرست؟
۵. چرا آن دو به نوشتن خاطرات متعلق به خود اهمیتی نداده بودند؟
۶. این فیلم شما را به یاد چه ضرب‌المثلی می‌اندازد؟

فعالیت تکمیلی

اگر در اوایل سال تحصیلی (مهرماه) این فیلم را برای دانش‌آموزان نمایش می‌دهید و آن‌ها بعد از دیدن آن تمایل دارند انشایی با موضوع «تابستان خود را چگونه گذرانید» بنویسند، حتماً با خواسته‌شان موافقت کنید و آماده‌ی شنیدن خاطرات خوش و جذاب آن‌ها شوید.

۳. بعد از نمایش فیلم

● بعد از پخش کامل فیلم، به واکنش دانش‌آموزان به دقت توجه کنید. اگر زمان کلاس شما اجازه می‌دهد، از دانش‌آموزان بپرسید چه کسانی دوست دارند فیلم خاطره را دوباره تماشا کنند؟ اگر اکثر دانش‌آموزان تمایل به تماشای فیلم داشتند، بدانید که برای استفاده از فیلم به‌عنوان یک وسیله‌ی کمک‌آموزشی، انتخاب درستی داشته‌اید. با توجه به اینکه مدت زمان فیلم کوتاه است، یک‌بار دیگر فیلم را برای دانش‌آموزان نمایش دهید. مطمئن باشید این بار با شور و علاقه‌ی بیشتری فیلم را تماشا خواهند کرد.

● اگر تعداد کمی از دانش‌آموزان برای تماشای مجدد فیلم دست بلند کردند، علت را جویا شوید و آن را دوباره نمایش ندهید. به هیچ عنوان سعی نکنید فیلم را جذاب نشان دهید و آن‌ها را متقاعد کنید آن را دوباره ببینند.

● بعد از تماشای فیلم، از یک دانش‌آموز بخواهید خلاصه‌ی فیلم را به‌طور کامل تعریف کند.